

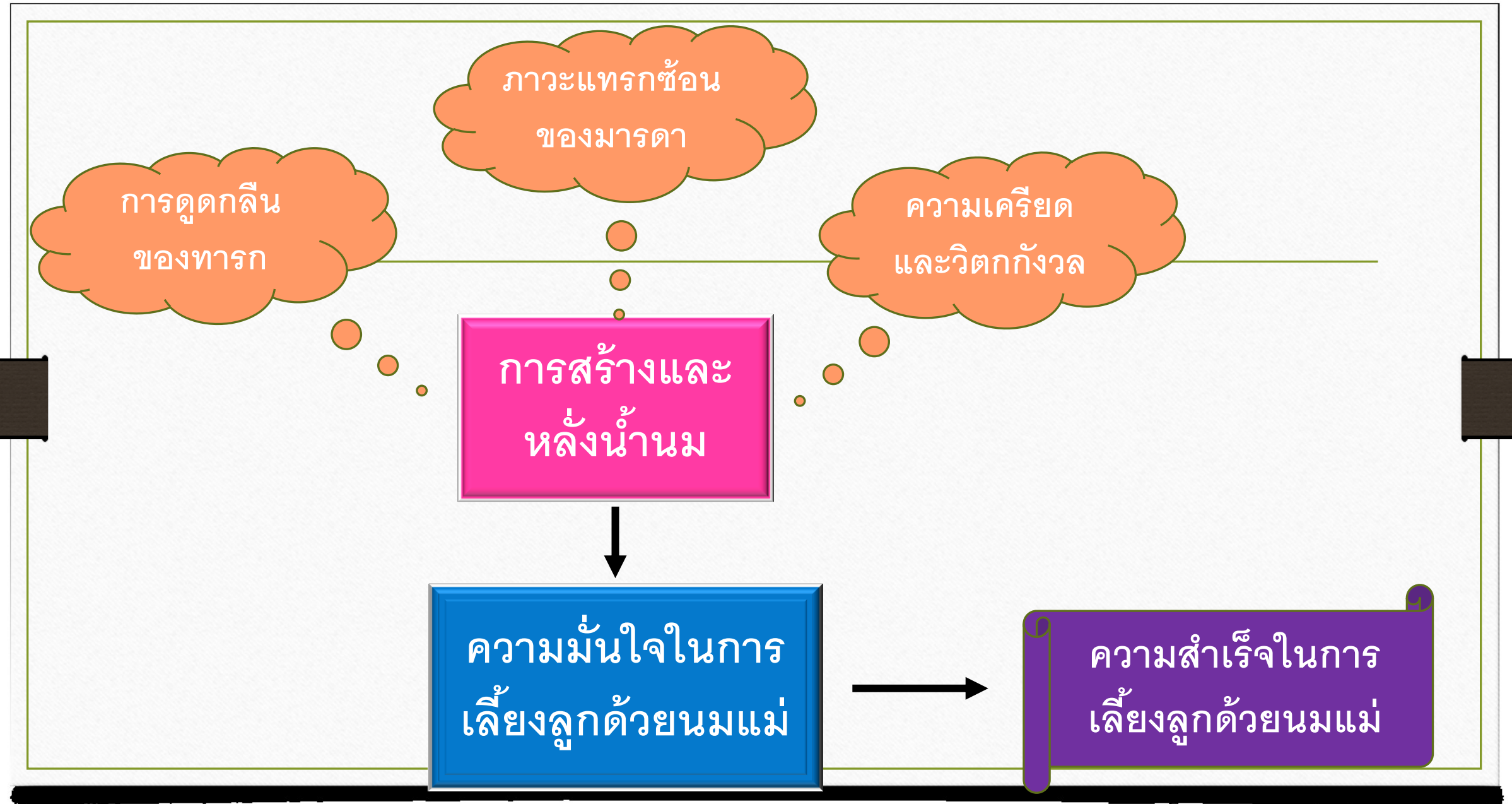
ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้
สมรรถนะในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
ของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนด
ระยะท้าย

ชูใจ อธิเบญญากุล, ผศ.ดร. พรรณรัตน์ แสงเพิ่ม
รศ.ดร.ทัศนีย์ ประสบกิตติคุณ, รศ.พญ.โสภภาพรรณ เงินจ๋า

ความเป็นมาและความสำคัญ

ทารกเกิดก่อนกำหนดระยะท้าย (Late Preterm Infants)

ทารกเกิดเมื่ออายุครรภ์ $34^{0/7}$ – $36^{6/7}$ สัปดาห์ สามารถพบได้ประมาณ 2 ใน 3 ของทารกเกิดก่อนกำหนดทั้งหมด ทารกเหล่านี้จะมีลักษณะทางกายภาพคล้ายทารกครบกำหนด ทำให้ได้รับการดูแลเหมือนกับทารกครบกำหนด แต่ในความเป็นจริงทารกกลุ่มนี้ยังมีความเสี่ยงทางด้านสุขภาพมากกว่า และความสามารถในการดูด การกลืน และการหายใจ ยังทำงานประสานกันไม่ดีเมื่อเทียบกับทารกครบกำหนด

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อการรับรู้สมรรถนะตนเอง และประสิทธิภาพในการให้นมทารกของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดระยะท้ายระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria)

มารดา	ทารก
อายุ 18 ปีขึ้นไป	อายุครรภ์ 34 ^{0/7} – 36 ^{6/7} สัปดาห์
ตั้งครรภ์เดี่ยว	APGAR Score
คลอดปกติ	- นาทีที่ 1 > 6
มีความต้องการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	- นาทีที่ 5 ≥ 8

กลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria)

มารดา	ทารก
มีข้อห้ามทางการแพทย์ ในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	มีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคในการดูด
	Moderate to Severe tongue tie
มีภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงหลังคลอด	ได้รับ O ₂ > 24 ชั่วโมง
	ให้นมทาง OG tube > 24 ชั่วโมง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

- โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ (การสอน, สาธิต, ฝึกปฏิบัติ ด้วยวิธี hand off technique)
- คู่มือการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สำหรับมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดระยะท้าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- แบบประเมินประสิทธิภาพการให้นมทารก (ดัดแปลงจากแบบสังเกต BREASTFEED OBSERVATION JOB AID ขององค์การอนามัยโลก)

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มควบคุม (N = 22)

ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด

มารดาตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะ
ของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ครั้งที่ 1

การพยาบาลตามปกติ

ก่อนจำหน่ายทารกออกจากโรงพยาบาล

- ประเมินประสิทธิภาพการให้นมทารก
- มารดาตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะ
ตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครั้งที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มทดลอง (N = 25)

ภายใน 24 ชั่วโมงหลังคลอด

- มารดาตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะของตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ครั้งที่ 1
- มอบคู่มือ

ภายใน 24-48 ชั่วโมงหลังคลอด

- บรรยายและสาธิตการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่
- มารดาฝึกปฏิบัติการบีบน้ำนม ป้อนนมด้วยแก้ว และการให้นมทารก

ภายหลัง 48 ชั่วโมงหลังคลอด

มารดาให้นมทารกด้วยตนเอง

ก่อนจำหน่ายทารกออกจากโรงพยาบาล

- ประเมินประสิทธิภาพการให้นมทารก
- มารดาตอบแบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ครั้งที่ 2

ผลการศึกษา

การรับรู้สมรรถนะตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่

มารดาในกลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ($\bar{X} = 85.28 \pm 11.85$) แตกต่างกับกลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 80.36 \pm 12.96$) อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.32, p = 0.196$)

ผลการศึกษา

ประสิทธิภาพในการให้นมทารก

มารดาในกลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพในการให้นมทารก ($\bar{X} = 10.46 \pm 1.74$) มากกว่ากลุ่มควบคุม ($\bar{X} = 7.15 \pm 3.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 4.07, p < 0.001$)

สรุปผลการศึกษา

โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สรรถนะตนเองในการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ โดยเฉพาะการสอนสาธิตและสาธิตย้อนกลับการให้นมด้วยวิธี hand off technique ช่วยให้มารดาสามารถให้นมทารกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Thank you

